Aan de leden van de Vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Per e-mail via: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum
25 november 2026
Contactpersoon
Jan Visscher
Ons kenmerk

Bijlage(n)
-
Telefoon
06-13203391
Uw kenmerk

Onderwerp

Wetgevingsoverleg: Begrotingsonderdeel Jeugd op 30 november 2026

Beste woordvoerders Jeugd,

Kinderen en gezinnen moeten kunnen rekenen op tijdige, passende hulp en ondersteuning wanneer dat nodig is. Toch blijkt uit de nieuwste *Stand van de Jeugdzorg* van de Nederlandse Zorgautoriteit opnieuw dat de beschikbaarheid van passende jeugdzorg onder druk staat.[1] Juist kinderen en gezinnen met de meest complexe problemen dreigen hierdoor tussen wal en schip te vallen. Dat is onaanvaardbaar: terwijl één op de acht kinderen jeugdzorg ontvangt, krijgen kinderen die deze hulp het hardst nodig hebben niet altijd passende zorg. Daarom onderstrepen wij als Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) — bestaande uit Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz en de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland — dat scherpe keuzes over de inrichting van het jeugdzorgstelsel dringend nodig zijn. Die keuzes moeten wat ons betreft ertoe leiden dat minder kinderen en gezinnen een beroep hoeven te doen op lichte vormen van jeugdzorg, terwijl de kwaliteit van specialistische jeugdzorg wordt versterkt en deze hulp tijdig beschikbaar is voor wie die het hardst nodig heeft. Wij zijn hierover in een constructief gesprek met Rijk, gemeenten en andere betrokkenen om deze doorbraken in gezamenlijkheid te dragen.

Op maandag 30 november a.s. gaat uw Kamer tijdens het Wetgevingsoverleg over het begrotingsonderdeel Jeugd in debat over de jeugdzorg. In de aanloop naar dit debat doen wij als BGZJ daarom de volgende oproepen:

1. **Investeer structureel in een sterke sociale en pedagogische basis**, door structurele financiële en wettelijke randvoorwaarden te scheppen voor preventieve, collectieve en contextgerichte ondersteuning thuis, op school en in de wijk.
2. **Maak scherpe keuzes over de inrichting van de specialistische jeugdzorg**, door duidelijke landelijke kaders voor en regionale regie over het specialistische zorgaanbod, inclusief voorspelbare financiering.

[1] https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2026/11/16/nza-beter-inzicht-nodig-in-beschikbaarheid-van-jeugdzorg

3. **Pak landelijke regie op het aanbod en de beschikbaarheid van hoog-specialistische zorg**, zodat er snel passendere alternatieven komen voor de gesloten jeugdzorg en één-op-één plaatsingen.
4. **Haal de eigen bijdrage definitief van tafel**, want een eigen bijdrage werpt juist voor kwetsbare kinderen een drempel op om tijdig hulp te zoeken.

Investeer in de pedagogische basis

Het verminderen van het aantal kinderen en gezinnen dat gebruik maakt van een vorm van jeugdzorg vraagt om samenwerking over de grenzen van jeugdzorg, onderwijs, wonen, schulden, werk en inkomen heen, voor de kinderen zelf, en voor hun ouders. Problemen op deze terreinen kunnen niet met jeugdzorg alleen worden opgelost. De BGZJ pleit daarom voor een sterke sociale en pedagogische basis en structurele investeringen in preventieve, collectieve en contextgerichte ondersteuning — thuis, op school en in de wijk. Investeren in stevige lokale teams is daarbij noodzakelijk om ondersteuning rondom gezinnen te verbinden en tijdig de goede expertise in te schakelen. Zo voorkomen we onnodige individuele jeugdzorgtrajecten en houden we specialistische hulp beschikbaar voor wie die het hardst nodig heeft. En als hulp, ondersteuning of behandeling nodig is, dan moet deze er zijn voor het hele gezin, integraal en met aandacht voor de psychische problemen, schulden of woonproblemen van ouders.

Om passende ondersteuning voor kinderen en gezinnen mogelijk te maken, roept de BGZJ de Tweede Kamer en het kabinet op om schotten in financiering en/of wetgeving tussen de domeinen weg te nemen en ruimte te creëren voor domeinoverstijgende, structurele bekostiging. Zorg in Onderwijstijd (ZiO) is hiervan een concreet voorbeeld: door zorg en onderwijs te verbinden, krijgen kinderen passende ondersteuning op school en kan schooluitval worden voorkomen. Dit vraagt om structurele, landelijk geborgde financiering, zodat deze ondersteuning niet langer afhankelijk is van individuele beschikkingen, tijdelijke geldpotjes of de woonplaats van een kind.

Wij roepen uw Kamer op om de financiële en wettelijke randvoorwaarden te scheppen voor meer preventief en collectief hulpaanbod in plaats van individuele trajecten. Maak structurele financiering van contextgerichte ondersteuning thuis, op school en in de wijk mogelijk, zonder dat voor ieder kind een afzonderlijke beschikking nodig is.

Passende zorg voor kinderen en gezinnen met de meest complexe problematiek

Een sterke sociale pedagogische basis moet samengaan met de garantie dat kinderen en gezinnen met complexe problemen tijdig passende specialistische hulp krijgen. De BGZJ pleit daarom voor scherpe keuzes in de inrichting en financiering van de specialistische jeugdzorg. Daarvoor is het noodzakelijk dat de specialistische jeugdzorg wordt georganiseerd als publieke dienstverlening zonder marktwerking en aanbestedingen, vanuit duurzaam partnerschap en langjarige subsidies, met geïndexeerde budgetten en reële tarieven. Alleen zo ontstaat ruimte voor aanbieders en gemeenten om

te innoveren en te investeren in nieuw, kleinschalig zorgaanbod waarin zo thuis mogelijk opgroeien centraal staat.

Wij roepen de Tweede Kamer en het kabinet op: garandeer tijdige, passende specialistische zorg voor kinderen en gezinnen met de meest complexe problemen. Organiseer deze zorg onder landelijke regie als publieke dienstverlening, zonder marktwerking en aanbestedingen, en borg langjarige, voorspelbare financiering.

Landelijke regie op nieuw aanbod

Daarnaast willen wij dat er onder landelijke regie een gerichte doorbraakaanpak wordt ontwikkeld op de hoogspecialistische en multidisciplinaire zorg voor kinderen en gezinnen die binnen het huidige stelsel niet de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben. Het gaat dan onder andere om alternatieven voor de JeugdzorgPlus of voor de ongewenste één-op-één-plaatsingen (o.a. in vakantiewoningen). Daarin dienen we onder landelijke regie (van de minister) te bepalen welk specialistisch aanbod beschikbaar móét zijn, deze te organiseren in een samenhangende keten — van gezamenlijke toegang en behandeling tot onderwijs en uitstroom — en daarmee gezamenlijk een dekkend zorglandschap voor deze complexe doelgroep te garanderen. Vernieuwende vormen van aanbod en samenwerking die lokaal, (boven)regionaal en landelijk al wél ontwikkeld worden, moeten worden bewaakt en versterkt. En tot slot dient het kabinet wat ons betreft kwaliteit vervolgens te verbinden aan inkoop en dekkende tarieven en stevig te sturen op uitvoering en resultaten.

Wij roepen via de Kamer het kabinet met klem op om landelijke regie te pakken op nieuw aanbod en de beschikbaarheid van hoogspecialistische en multidisciplinaire zorg. Borg een dekkend zorglandschap, dekkende tarieven en een samenhangende keten van zorg, onderwijs en uitstroom.

Haal de eigen bijdrage definitief van tafel

De BGZJ roept de Tweede Kamer al langer op de plannen voor een eigen bijdrage in de jeugdzorg te stoppen.[2] Voor ons staat voorop dat de toegang tot noodzakelijke jeugdzorg niet mag afhangen van de financiële situatie van ouders. Als kinderen en gezinnen vanwege de kosten afzien van hulp of deze uitstellen, kunnen hun problemen verergeren. Zij krijgen dan mogelijk pas de zorg die zij nodig hebben wanneer problemen al groter of complexer zijn geworden. Kortom, de invoering van een eigen bijdrage vormt een drempel om tijdig hulp te zoeken juist voor kwetsbare kinderen en staat haaks op het Kinderrechtenverdrag, Het VN-verdrag Handicap en artikel 1 van de Grondwet,[3]Ook kan de eigen bijdrage leiden tot extra kosten binnen andere wettelijke kaders.[4] Bovendien heeft het kabinet de invoering en de beoogde besparing van 260 miljoen euro nog altijd niet onderbouwd. Bij eerdere pogingen om een eigen bijdrage in te voeren, bleken de hoge uitvoeringskosten een obstakel. Om deze redenen blijft een eigen bijdrage voor ons onaanvaardbaar.

[2] https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2025/09/Brief-driehoek-aan-TK-oproep-tegen-eigen-bijdrage.pdf
[3] Kabinet wil eigen bijdrage voor jeugdzorg: doe dat niet! - Iederin
[4] https://www.aef.nl/storage/images/Stelsel-in-groei-een-onderzoek-naar-financi%C3%ABle-tekorten-in-de-jeugdzorg.pdf

Wij roepen de Tweede Kamer en het kabinet daarom nogmaals met klem op de uitwerking van deze plannen per direct te stoppen en de eigen bijdrage definitief van tafel te halen.

Tot slot

Kinderen en gezinnen in kwetsbare situaties kunnen zich geen politieke stilstand veroorloven. Binnen de jeugdzorg zijn er dringend oplossingen nodig. Als aanbieders voelen en nemen wij onze verantwoordelijkheid om die hulp te verbeteren, samen met het Rijk, gemeenten en onze partners in het onderwijs en sociaal domein. Dat vraagt om gezamenlijke inzet, scherpe keuzes en duurzame financiële en wettelijke randvoorwaarden.

Wij roepen uw Kamer daarom op om tijdens het Wetgevingsoverleg Jeugd bij het kabinet aan te dringen op concrete stappen die aansluiten bij de vier oproepen in deze brief. Alleen zo kunnen we samen bouwen aan een jeugdzorg waarin passende hulp en ondersteuning beschikbaar is voor de kinderen en gezinnen die deze het hardst nodig hebben.

Met vriendelijke groet,
Namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)

Leon Noorlander, directeur Jeugdzorg Nederland
Voorzitter directeurenoverleg BGZJ